

आदिम जमाती विकास योजने अंतर्गत
“EAGL - Goat rearing intervention
for Katkari tribes” या योजनेच्या
मार्गदर्शक तत्वांना मंजूरी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय-२०१९/प्र.क्र. ९१/का-१९
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
तारीख: ११/०३/२०२०

संदर्भ-

१. जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. F.No.११०१५/०१/२०१९-Grants,
दि.११/०३/२०१९
२. शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय -२०१९/प्र.क्र. ६३ /का.-१९, दि.२९/०६/२०१९ व
दि. २३/०७/२०१९

प्रस्तावना-

केंद्र शासनाकडून दरवर्षी विशेष केंद्रीय सहाय्य अंतर्गत अनुदान, भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५(१) अंतर्गत व अदिम जमाती विकास कार्यक्रम या योजनाअंतर्गत राज्य शासनास अनुदान प्राप्त होत असते. या योजनाअंतर्गत प्राप्त होणा-या अनुदानासाठी नावीन्यपूर्ण प्रस्ताव सादर करण्याबाबत प्रकल्प अधिकारी एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालये, शासकीय, अशासकीय/ सामाजिक /खाजगी संस्था यांना आदिवासी विकास विभागाकडून आवाहन करण्यात आलेले होते. यानुषंगाने प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची सविस्तर छाननी करून निवडक प्रस्ताव मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील कार्यकारी समितीकडे सादर करण्यात आले. सदर प्रस्तावामध्ये ईगल फाउंडेशन यांचा प्रस्ताव प्राप्त झाला. सदर प्रस्ताव मुख्यत्वे ठाणे व रायगड जिल्ह्यातील कातकरी या आदिम जमातीच्या कुटुंबांना शेळीपालन सारखी उपजीविकेची माध्यमे उपलब्ध करून देऊन त्यांची आर्थिक स्थिती सुधारणे याबाबत आहे.

२. ठाणे व रायगड जिल्ह्यात असणा-या कातकरी या आदिम जमातीच्या कुटुंबांची शेळीपालनाच्या माध्यमातून आर्थिक स्थिती सुधारणे या उद्देशातून आदिवासी विकास विभागाने मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील कार्यकारी समिती व शासनाच्या मान्यतेने “EAGL - Goat rearing intervention for Katkari tribes ” ही योजना राबविण्याबाबत केंद्र शासनाकडे प्रस्तावित केली. या प्रस्तावास जनजाती कार्य मंत्रालयाने दिनांक १२.०२.२०१९ रोजी आयोजित केलेल्या Project Appraisal Committee (PAC) बैठकीमध्ये सदर योजना सन २०१९-२० व सन २०२०-२१ करिता राबविण्यासाठी एकूण रु.१०५०.०० लक्ष इतक्या रकमेच्या प्रस्तावास संदर्भाधीन पत्र क्र.१ अन्वये मंजूरी दिलेली आहे. केंद्र शासनाकडून सन २०१९-२० करिता प्राप्त झालेला रु.५२७.०० लक्ष निधी संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये आयुक्त,आदिवासी विकास नाशिक, यांना वितरित केला आहे.

३. राज्यात सद्य स्थितीला कोलाम, कातकरी आणि माडिया गोंड ह्या तीन आदिम जमाती आहेत. कातकरी समाज प्रामुख्याने पुणे, ठाणे, रायगड, पालघर, नाशिक, इ. जिल्ह्यात आढळतो. कुपोषण, रोगराई, बालमृत्यू, बेरोजगारी यासारखे अनेक प्रश्न या समाजापुढे आहेत. कातकरी समाज उपजीविकेसाठी प्रामुख्याने वन आणि पावसाळी शेतीवर अवलंबून आहे. याच बरोबर कुक्कुटपालन आणि शेळीपालनासारखे उपजीविकेची माध्यमे उपलब्ध आहेत. परंतु शेळीपालन, कुक्कुटपालन करण्यासाठी लागणारे योग्य व्यवस्थापन, अनुकूल

वातावरण, खुराक, योग्य बाजारभाव इ.बाबतची माहितीचा अभाव दिसून येतो. वरील समस्यांवर सुधारित शास्त्रीय पद्धतीने कालबद्ध कार्यक्रम राबविल्यास कातकरी कुटुंबियांच्या उत्पन्नामध्ये वाढ होऊ शकते ह्या दृष्टीकोनातून ईगल फाउंडेशन यांनी “EAGL - Goat rearing intervention for Katkari tribes” हा रु. १०५०.०० लक्ष निधीचा प्रस्ताव ठाणे व रायगड जिल्ह्यातील कातकरी आदिम जमातीसाठी राबविण्याबाबत शासनास सादर केला होता.

४ ईगल ही संस्था महाराष्ट्रातील उस्मानाबाद, अमरावती, ठाणे व रायगड या जिल्ह्यात मुख्यत्वे बकरीपालन, कुकुटपालन बाबत कामकाज करते. या संस्थेने महाराष्ट्रातील उस्मानाबाद, अमरावती जिल्ह्यातील अनेक दुष्काळग्रस्त, मागास असलेल्या गावांमध्ये “ब्लॉक गोल्ड : जीवनाची दोरी” उपक्रम राबविला आहे. या विषयाचा अनुभव असलेल्या या संस्थेमार्फत “EAGL - Goat rearing intervention for Katkari tribes” ही योजना राबविण्याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचनांना मंजूरी देणे प्रस्तावित आहे

शासन निर्णय-

एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प शहापुर व पेण यांच्या कार्यक्षेत्रात असणा-या कातकरी या आदिम जमातीच्या कुटुंबीयांना शेळीपालनसारखी उपजीविकेची माध्यमे उपलब्ध करून देऊन त्यांची आर्थिक स्थिती सुधारणे या कार्यक्रमांतर्गत “EAGL - Goat rearing intervention for Katkari tribes” ही योजना आदिवासी विकास विभाग व ईगल फाउंडेशन यांच्यामार्फत संयुक्तपणे राबविण्यासाठी एकुण रु. १०५०.०० लक्ष किंमतीच्या प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीबाबतच्या मार्गदर्शक सूचनांना या निर्णयाद्वारे सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट क्रमांक-१ नुसार मंजूरी प्रदान करण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार वितरीत तरतूदींच्या मर्यादेत योजना राबविण्याबाबत त्वरीत कार्यवाही व्यवस्थापकिय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक यांनी करावी व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक व भौतिक अहवालासह आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचे मार्फत शासनास सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००३१११४५४५१५८२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रकाश वि. वाजे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.राज्यमंत्री, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) प्रधान सचिव, आदिवासी विकास, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई

- ४) आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.
- ५) व्यवस्थापकिय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक
- ६) सहसचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) उपसचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास ठाणे
- ९) एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, शहापूर, पेण, घोडेगाव
- १०) प्रतिनिधी, ईगल फाउंडेशन, मुंबई
- ११) निवड नस्ती (का.१९) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

आदिम जमाती अंतर्गत मंजूर योजना- सन २०१९-२०

परिशिष्ट-१

(रुपये लाखात)

१	योजनेचे नाव	“EAGL - Goat rearing intervention for Katkari tribes”			
२	योजनेचे प्रस्तावित लाभ क्षेत्र	एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, शहापूर व पेण			
३	वित्तीय तरतूद	अ. क्र	वर्ष	योजना	निधी (रु.लक्ष)
		१	२०१९-२०	EAGL - Goat rearing intervention for Katkari tribes	५२७.००
		२	२०२०-२१	EAGL - Goat rearing intervention for Katkari tribes	५२३.००
		एकूण			१०५०.००
४	या योजनेत येणारे खर्चाचे अंदाजपत्रक	एकूण खर्च -रु.१०५०.०० लक्ष लाभार्थींची संख्या १४३० कातकरी कुटुंबे			
५	योजना राबवणारी यंत्रणा	संबंधित प्रकल्प अधिकारी व ईगल फाउंडेशन संस्था			
६	नियंत्रक अधिकारी	व्यवस्थापकीय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक			
७	योजनेचा उद्देश/ हेतु	<ul style="list-style-type: none"> ➤ एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प शहापूर व पेण यांच्या कार्यक्षेत्रातील कातकरी या आदिम जमातीसाठी शेळीपालन सारखी उपजीविकेची माध्यमे उपलब्ध करून देऊन त्यांची आर्थिक स्थिती सुधारणे. ➤ शेळीपालनाच्या प्रकल्पातून कौटुंबिक उत्पन्नवाढीसाठी सुधारित शास्त्रीय पद्धतीचे प्रशिक्षण देणे . ➤ शेळीपालन करणाऱ्या कुटुंबांना बाजारपेठ उपलब्ध करून देणे. ➤ पशुवैद्यकीय सेवेमार्फत लाभार्थ्यांना पुरविण्यात येणा-या शेळीपालन यामधील होणारा मृत्यू बाबत धोका कमी करणे. 			
८	योजना अंमलबजावणीची कार्यपद्धती	<p>योजना राबविण्याची कार्यपद्धती खालील प्रमाणे असेल</p> <ol style="list-style-type: none"> १) सदर योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने ईगल फाउंडेशन हि संस्था अंमलबजावणी यंत्रणा म्हणून कामकाज करेल. २) योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी व्यवस्थापकीय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक हे सामंजस्य करार करतील. सदर करारात योजनेच्या अंमलबजावणी बाबतची सविस्तर कार्यपद्धती, अंदाजपत्रक व निधी वितरणाचे टप्पे निश्चित करण्यात येतील. ३) योजनेच्या अनुषंगाने कातकरी पाडे व लाभार्थी निवड ही अंमलबजावणी यंत्रणा व संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांनी करावी. 			

		<p>४) ईगल फाउंडेशन मार्फत यापूर्वी खालील गावांमध्ये CSR निधीमधून शेळीपालन योजना राबविण्यात आलेली असल्याने योजनेची द्विरुक्ती टाळण्यासाठी प्रस्तुत योजनेंतर्गत शहापूर तालुक्यातील खालील गावे वगळण्यात येत आहेत-१)धसई, २) शिवनेर, ३)शिल्लोर, ४) साठगाव, ५)आंबेगाव, ६) निमणपाडा, ७) काकोडी, ८) लिंगायतपाडा, ९) वेळहोली, १०) अंबरपाडा, ११) खराडे, १२) पांढरीपाडा, १३) मांजरे, १४) टेंभुर्ली व १५) रसाळपाडा</p> <p>५) योजनेच्या अनुषंगाने एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालय शहापूर यांच्या कार्यक्षेत्रातील ७९४ व पेण यांच्या कार्यक्षेत्रातील ६३६ अशा एकूण १४३० कातकरी लाभार्थी कुटुंबांची निवड करण्यात येईल. प्रकल्प निहाय लाभार्थी संख्या उपलब्ध झाली नाही तर एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालय घोडेगाव यांच्या कार्यक्षेत्रातील लाभार्थ्यांची निवड करण्यात येईल व त्याबाबत नियंत्रक अधिकारी निर्णय घेतील.</p> <p>६) कार्यारंभ आदेशानंतर योजनेच्या अनुषंगाने संबंधित प्रकल्प अधिकारी व अमलबजावणी यंत्रणा एकत्रितरित्या प्रक्रिया राबवून तातडीने लाभार्थ्यांची निवड करतील.</p> <p>७) लाभार्थी निवड यादीला अंतिम मान्यता नियंत्रक अधिकारी देतील.</p> <p>८) लाभार्थ्यांची निवड करताना खालील बाबी विचारात घ्याव्यात.</p> <p>अ) लाभार्थी हा कातकरी या आदिम जमातीचा असावा.</p> <p>आ) लाभार्थी हा त्या ठिकाणी स्थायिक असावा.</p> <p>इ) लाभार्थ्याला शेळीपालन व कुकुटपालन करण्याची आवड असावी.</p> <p>ई) लाभार्थ्याने या पूर्वी शेळीपालन व कुकुटपालन यापैकी कोणताही लाभ शासकीय व इतर यंत्रणेकडून घेतला गेलेला नसावा.</p> <p>उ) विधवा महिला, एकल महिला कुटुंब , अपंग कुटुंब , अल्पभूधारक यांना प्राधान्य देण्यात यावे.</p> <p>ऊ) उपजिविकेसाठी स्थलांतर करणारे कुटुंब यांना प्राधान्य देण्यात यावे.</p> <p>९) योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने अंमलबजावणी यंत्रणा (इगल फाउंडेशन) बकरी पालन करिता १४३० लाभार्थी कुटुंबांना निधी मिळाल्यानंतर प्रत्येकी ६ प्रजननक्षम उस्मानाबादी शेळ्या व १ उस्मानाबादी बोकड (१ वर्ष ते ३ वर्ष वय असलेली) यांचे विहित मुदतीत वाटप करेल.</p> <p>१०) शेळी वाटप केल्या नंतर अंमलबजावणी यंत्रणेमार्फत लाभार्थ्यांना प्रशिक्षण दिले जाईल व शेळीपालनबाबत क्षमता बांधणी केली जाईल.</p> <p>११) अंमलबजावणी यंत्रणेकडून लाभार्थ्यांसाठी शेळीपालन सोबत तीन वर्षाकरिता विमा, खाद्यपुरवठा, लसीकरण, व पशुवैद्यकीय सेवा पुरवल्या जातील.</p>
--	--	---

		१२) निवडल्या गेलेल्या लाभार्थ्यांना प्रत्येकी ६ प्रजननक्षम शेळ्या व १ उस्मानाबादी बोकड (१ वर्ष ते ३ वर्ष वय असलेली) अंमलबजावणी यंत्रणेमार्फत वाटप केल्या जातील.
९	योजनेच्या अटी व शर्ती	<p>अंमलबजावणी संस्थेकरीता -</p> <ol style="list-style-type: none"> १) योजना विहित वेळेत पूर्ण करण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी करणाऱ्या संस्थेची असेल. २) योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने आऊट सोर्सिंग करण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणेची राहिल. ३) अंमलबजावणी यंत्रणेला सामंजस्य करारामधील अटी व शर्तीनुसार कार्यवाही करणे बंधनकारक राहिल. ४) योजनेच्या अनुषंगाने निवडल्या गेलेल्या लाभार्थ्यांकडे बकरीपालन करिता आवश्यक तो परिपूर्ण निवारा तयार करून घेणे अंमलबजावणी यंत्रणेला बंधनकारक राहिल. ५) निधी मिळाल्यानंतर लाभार्थ्यांना १ महिन्यात शेळ्या/बोकड पुरवठा करण्यात यावा. ६) योजनेच्या अनुषंगाने वाटप करण्यात येणा-या शेळ्या ह्या चांगल्या दर्जाच्या, निरोगी, प्रजननक्षम, पहिल्या ते दुस-या वेताच्या व निरोगी असणे बंधनकारक राहिल. याबाबतची खात्री पशुसंवर्धन विभागाच्या सहाय्याने संबंधित प्रकल्प अधिकारी करतील. ७) योजनेच्या अनुषंगाने लाभार्थ्यांना खाद्य पुरवठा, लसीकरण, पशुवैद्यकीय सेवा याबाबत पुरविण्यात येणा-या सुविधा दर तीन महिन्यांनी पुरविणे अंमलबजावणी संस्थेला बंधनकारक आहे. सदर सुविधा पुरविताना अंमलबजावणी यंत्रणा यांनी लाभार्थ्यांपर्यंत पोहचणे अपेक्षित आहे. ८) शेळी व बोकड लाभार्थ्यांना पुरविण्यात आल्यानंतर जास्तीत जास्त ३ महिन्यांच्या मुदतीत शेळी व बोकड यांचा तीन वर्षांचा विमा करणे अंमल बजावणी यंत्रणेला बंधनकारक राहिल. सदर विमा कोणत्या कंपनीसोबत करावयाचा याचा निर्णय घेण्याची मुभा अंमलबजावणी यंत्रणेला राहिल. ९) लाभार्थ्यांना वाटप करण्यात येणा-या शेळ्यांना विमा टॅग लावणे बंधनकारक राहिल. १०) योजनेच्या अनुषंगाने शेळीसाठी करण्यात येणारा विमा व त्या संबंधित कागदपत्रांची प्रत लाभार्थी व संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांना देणे अंमलबजावणी यंत्रणेला बंधनकारक असेल. ११) शेळ्यांसाठी करण्यात आलेल्या विम्याच्या अनुषंगाने शेळ्यांच्या मृत्यूनंतर लाभार्थ्यांनी दिलेल्या लेखी माहितीनुसार त्याबाबत क्लेम करून शेळ्या पुन्हा खरेदी करून देणे व खरेदी केलेल्या शेळ्यांचा नव्याने विमा संबंधित लाभार्थ्यांकडून करून घेण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणेची असेल.

	<p>१२) योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने भाडे तत्वावर घेण्यात येणा-या कौशल्य विकास केंद्राचा उपयोग लाभार्थ्याकरीता आवश्यक असणारे प्रशिक्षण/कार्यशाळा व प्रात्यक्षिके याकरिता करणे संस्थेस बंधनकारक असेल.</p> <p>१३) शेळी व बोकड यांना करण्यात आलेला खाद्य पुरवठा, लसीकरण, पशुवैद्यकीय सेवा (प्रति लाभार्थ्याकडुन प्रमाणित करुन) , विम्याकरीता क्लेम करण्यात आलेली प्रकरणे, कौशल्य विकास केंद्राचा उपयोग व घेतल्या गेलेल्या प्रशिक्षणाचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने दर तीन महिन्यांनी नियंत्रक अधिकारी यांना देणे बंधनकारक राहिल.</p> <p>१४) सदर योजनेची अंमलबजावणी करताना चलचित्र (video) व छायाचित्रे काढावीत व योजनेची अंमलबजावणी पूर्ण झाल्यानंतर योजनेचा फलनिष्पत्ती अहवाल, केलेल्या कामाचा पूर्तता अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र नियंत्रक अधिकारी यांना सादर करण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणा यांची राहिल.</p> <p>१५) योजनेच्या अनुषंगाने प्रत्येक लाभार्थ्याचे पूर्वीचे उत्पन्न व लाभ घेतल्यानंतर मिळालेले उत्पन्न या बाबत वार्षिक अहवाल नियंत्रक अधिकारी यांना सादर करणे अंमलबजावणी यंत्रणेला बंधनकारक राहिल.</p> <p>१६) लाभार्थी यांना संस्थेशी नियमित संपर्क साधण्यासाठी अंमलबजावणी यंत्रणेने संपर्क क्रमांक उपलब्ध करुन द्यावा.</p> <p>नियंत्रक अधिकारी यांच्यासाठी -</p> <p>१. प्रशासकीय मान्यता देणे व अंमलबजावणी यंत्रणेला निधी वितरीत एकाच वेळी करण्याची जबाबदारी नियंत्रक अधिकारी यांची असेल. निधी वितरणासोबतच प्रकल्पनिहाय लाभार्थी यादी अंमलबजावणी यंत्रणेला उपलब्ध करुन देण्यात यावी.</p> <p>२. नियंत्रक यंत्रणा व अंमलबजावणी यंत्रणा यांच्यामध्ये करण्यात येणा-या सामंजस्य करारामध्ये अंमलबजावणी यंत्रणांकडुन खाद्य पुरवठा, लसीकरण, पशुवैद्यकीय सेवा यांतर्गत पुरवीण्यात येणा-या सुविधांबाबत व त्याच्या कालावधीबाबत स्पष्ट उल्लेख करावा.</p> <p>३. दर तीन महिन्याला योजनेच्या प्रगतीबाबत अंमलबजावणी यंत्रणेकडुन नमुद अहवाल (खाद्य पुरवठा, लसीकरण, पशुवैद्यकीय सेवा लाभार्थ्यांनी प्रमाणित केलेला) प्राप्त करुन घेऊन ते आदिवासी विकास व शासनास सादर करण्याची जबाबदारी नियंत्रक यंत्रणेची राहिल.</p> <p>४. योजनेची अंमलबजावणी करताना चलचित्र (video) व Geo-tagged photographs, आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल, फलनिष्पत्ती अहवाल हे www.stcmis.gov.in/smis व CAS पोर्टलवर वेळोवेळी भरण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणा व नियंत्रक अधिकारी यांची सयुक्तपणे राहिल.</p>
--	--

		<p>५. प्रकल्पामध्ये होणाऱ्या बदलाची पूर्वकल्पना प्रकल्प अधिकारी व सनियंत्रण व मूल्यमापन समितीला देऊन समितीच्या मान्यतेनेच बदल करावा.</p> <p>६. प्रत्येक लाभार्थ्याला अंमलबजावणी यंत्रणा, नियंत्रक यंत्रणा व लाभार्थी यांचे जबाबदारी व हक्क यांची माहिती होण्याकरीता सदर मार्गदर्शक सुचना व सामंजस्य करार (मराठी प्रत) यांचा शेळ्या/ बोकड पुरविताना देण्याकरिता अंमलबजावणी यंत्रणेने उपलब्ध करून देण्यात यावे.</p> <p>लाभार्थी करिता -</p> <p>१) अंमलबजावणी यंत्रणेने पुरविलेल्या शेळ्या व बोकड यांच्या निवा-याची व्यवस्था लाभार्थी यांनी करावी.</p> <p>२) योजनेच्या अनुषंगाने निवड केलेल्या लाभार्थ्यांना मिळालेल्या शेळ्या/ बोकड यांची किमान ३ वर्षे विक्री करता येणार नाही.</p> <p>३) योजना कालावधीदरम्यान शेळ्या/ बोकड यांचा मृत्यु झाल्यास त्याबाबत अंमलबजावणी यंत्रणेला विहित मुदतीत कळविण्यात यावे.</p>
१०	सनियंत्रण व मूल्यमापन समिती	<p>योजनेचे सनियंत्रण व मूल्यमापना करिता पुढीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.</p> <p>१. व्यस्थापकिय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक -अध्यक्ष</p> <p>२. प्रकल्प अधिकारी, ए.आ.वि.प्रकल्प शहापूर व पेण - सदस्य</p> <p>३. संबंधित जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त - सदस्य</p> <p>४. प्रतिनिधी, ईगल फाउंडेशन, मुंबई -सदस्य</p> <p>५. व्यवस्थापक(प्रकल्प), शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक - सदस्य सचिव</p> <ul style="list-style-type: none"> • योजनेच्या अंमल बजावणीच्या अनुषंगाने करण्यात येणारे कार्य व त्याची प्रगती या बाबत अहवाल शासनास / आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांना सादर करण्याची जबाबदारी उपरोक्त समितीची असेल. • योजनेची अंमलबजावणी सुरू झाल्यापासून उपरोक्त समितीची बैठक दर ३ महिन्यांनी आयोजित करावी व सदर बैठकीमध्ये योजनेच्या प्रगतीचा आढावा घेण्यात याव तसेच योजना अंमलबजावणीमध्ये काही अडचणी असतील तर त्याबाबत आवश्यक कार्यवाही करावी.
११	योजनेच्या अंमलबजावणीचा कालावधी	<p>योजनेस प्रशासकीय मान्यता मिळाल्यानंतर निधीचा पहिला हप्ता वितरित झाल्यापासून पुढील ०३ वर्ष.</p>
१२	निधी वितरणाची कार्य पद्धती	<p>सदर योजनेकरिता निधी वितरणाची कार्यपद्धती व्यस्थापकिय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक हे प्रकल्पांतर्गत राबविण्यात येणा-या बाबी विचारात निश्चित करतील व त्याबाबत सामंजस्य करारनाम्यात उल्लेख करतील.</p>

		<p>१) योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने मंजूर झालेल्या रकमेच्या मर्यादेत खर्च करण्याची जबाबदारी अमलबजावणी यंत्रणेची असेल. योजनेसाठी इतर कोणताही अतिरिक्त निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही याची दक्षता अंमलबजावणी यंत्रणेनी घ्यावी. तथापि, या प्रकल्पासाठी काही तातडीचा खर्च उद्भवल्यास प्रस्तावास मंजूरी दिलेल्या बाबींमधील खर्चामध्ये बदल करून प्रस्तावाच्या मंजूर केलेल्या रकमेच्या मर्यादेत सदर खर्चास मंजूरी देण्याचे अधिकार नियंत्रक अधिकारी यांना राहिल.</p> <p>२) सदर योजनेचा निधी हा आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक यांच्या मार्फत व्यस्थापकीय संचालक, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ, नाशिक यांना वर्ग करण्यात येईल.</p> <p>३) प्रस्तुत प्रकल्पाचे कार्यारंभ आदेश देण्यापूर्वी अंमलबजावणी यंत्रणेकडून प्रकल्प किमतीच्या ३% बँक हमी घेण्यात येईल. कार्यारंभ आदेश मिळाल्यानंतर व सामंज्यस्य करारनाम्यात नमूद निधी प्राप्त होताच अंमलबजावणी यंत्रणा प्रत्यक्षात कार्यास सुरुवात करेल.</p> <p>४) पुढील आवश्यक निधी मुल्यमापन समितीच्या शिफारसीनुसार वर्ग करण्यात येईल. परंतु प्रकल्प कार्यपूर्वता व फलनिष्पत्ती अहवाल सादर केल्यानंतरच अंतिम १० टक्के निधी वर्ग करण्यात येईल.</p> <p>५) केंद्र शासनाकडून सन २०२०-२१ सालाकरिता प्राप्त होणा-या निधीच्या अनुषंगाने योजना अंमलबजावणी कार्यद्वितीमध्ये बदल करण्याचे अधिकार शासनास राहतील.</p> <p>६) योजनेच्या अनुषंगाने आऊट सोर्सिंग करण्यात येणारे कर्मचारी यांचे मानधन देण्याची संपूर्ण जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणेची राहिल.</p> <p>७) योजनेच्या अनुषंगाने झालेल्या खर्चाचा अहवाल वेळोवेळी नियंत्रण अधिकारी यांना सादर करण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणेची राहिल. नियंत्रण अधिकारी यांनी आयुक्त, आदिवासी विकास व शासन यांना उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करावे.</p>
१३	योजनेची फलनिष्पत्ती	<p>ठाणे व रायगड जिल्ह्यातील कातकरी या आदिम जमातीसाठी शेळीपालन सारखी उपजीविकेची माध्यमे उपलब्ध होऊन त्यांची आर्थिक स्थितीत सुधारणा होईल.</p>